

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МОДЕРНОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету історії та
міжнародних відносин
доц. Віталій АНДРЕЙКО
«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТАРІ І НОВІ ОБРАЗИ В СУЧАСНИХ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКАХ
ТА АКАДЕМІЧНИХ ДИСКУРСАХ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ І СВІТУ**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Освітньо-професійна програма	Історія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності: 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.03 – Середня освіта (Історія та громадянська освіта), освітньо-професійної програми: Історія.

Розробник: **Володимир ФЕНИЧ**, доцент, кандидат історичних наук, доцент кафедри модерної історії України та зарубіжних країн

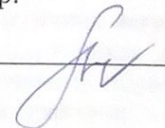
Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри модерної історії України та зарубіжних країн

протокол № 1 від «29» серпня 2024 року

Завідувач кафедри Ігор ШНИЦЕР

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Світлана МИШКО

© Фенич В. І., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120 аудиторних – 42	1-й р.навч.	1-й р.навч.
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,5	2-й	2-й
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	22	4
Вид підсумкового контролю: семестровий	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: залік, усна	Самостійна робота:	
	78	108

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу» є ознайомити студентів-магістрів зі змінами, які містяться в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу.

Навчальна дисципліна має **завданням** оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями та набуття практичних навичок пошуку та розрізнення старих і нових образів в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу, ознайомлення із ключовими образами в шкільному підручнику та в академічних синтезах з історії, набуття практичних навичок використання теоретичних знань про старі і нові образи у професійній діяльності педагога загальноосвітнього навчального закладу.

Відповідно до **освітньо-професійної програми «Історія»**, вивчення даної навчальної дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

- Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти в цілому й історичної, зокрема, що передбачає застосування інновацій та/або проведення досліджень за предметною спеціальністю Середня освіта (Історія та громадянська освіта) і характеризується невизначеністю умов.

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності

- Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності

- Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт
- Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, працювати в команді та мотивувати учасників на досягнення спільної мети, приймати обґрунтовані рішення, бути критичним і самокритичним
- Здатність до генерування нових ідей (креативність), застосування інноваційних практик, безперервного самоорганізованого навчання (вчитися протягом всього життя)
- Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства, необхідності його сталого розвитку
- Здатність здійснювати дослідження з історії та громадянської освіти, прогнозувати та презентувати отримані результати
- Здатність спілкуватися, готувати і презентувати результати професійної діяльності іноземною мовою.
- Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.
- Здатність до моделювання змісту навчання, формування в здобувачів освіти компетентностей, передбачених освітніми програмами, та здійснення інтегрованого навчання.
- Здатність здійснювати моніторинг власної професійної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.
- Здатність до конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу.
- Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
- Здатність формувати в здобувачів освіти культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.
- Знати і розуміти зміст основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу історичних досліджень у просторі конструювання минулого.
- Здатність володіти комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, здатність до практичного застосування методів історичного дослідження.
- Знати та розуміти методологію дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах.
- Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних та професійних завдань.
- Здатність усвідомлювати і поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі, толерувати багатоманітність і полікультурність, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру.
- Здатність усвідомлювати та пропагувати демократичні й суспільні цінності.
- Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі (в т.ч. англомовному), здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу» є вибірковою і немає передумов вивчення в межах **освітньо-професійної програми «Історія»** для здобувачів **другого (магістерського) рівня** вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка спеціальності**

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до **освітньої програми «Історія»**, очікувані результати вивчення навчальної дисципліни «Старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України та Світу», які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти:

Програмні результати навчання
Застосовувати знання з психології, педагогіки, історії, історіографії та ін. у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності
Знати сучасні цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо і обґрунтовано використовувати на практиці
Розуміти психолого-педагогічні закономірності освітнього процесу, навчання та виховання здобувачів освіти відповідно до державних стандартів, шляхи власного професійного розвитку у відповідності до вимог професійного стандарту
Визначати, аналізувати та характеризувати педагогічні інновації, демонструвати вміння їх практичного застосування у професійній діяльності
Демонструвати дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та вміння формувати її в здобувачів освіти
Знати зміст та демонструвати уміння забезпечувати безпечне та інклюзивне освітнє середовище, суб'єкт-суб'єктний підхід в педагогічній діяльності через конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, стимулювання їх навчально-пізнавальної діяльності, мотивації до саморозвитку, формування адекватної позитивної самооцінки
Демонструвати уміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов освітнього процесу, до потреб формування в здобувачів освіти компетентностей, передбачених освітніми програмами та здійснювати інтегроване навчання.
Використовуючи основні принципи, закони, методики та апарат історичних досліджень, здійснювати історичні дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати
Характеризувати існуючі парадигми вітчизняної історії в контексті її вписування в світовий історіографічний процес, критичного підходу до аналізу поглядів українських та зарубіжних дослідників її минулого та сучасного, власних узагальнень щодо теоретичного рівня сучасного наукового дискурсу, критичної оцінки достовірності, надійності інформаційних джерел, впливу інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень
Аналізувати існуючі в сучасному інформаційному просторі стереотипи «української історії», «образу українців», прогнозувати можливі впливи на цей процес внутрішніх і зовнішніх чинників, наукової та медійної сфери в контексті сучасних глобалізаційних/інтеграційних/міграційних процесів і місця в них України
Розуміти засади, чинники формування й розвитку громадянського суспільства, необхідності його сталого розвитку, виявляти загальне та особливе, аналізувати «уроки історії», порівнюючи український та європейський досвід подолання тоталітарних режимів

Очікувані результати навчання з дисципліни
Мати знання з шкільної та академічної історії і історіографії України та Світу, застосовувати їх у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, знати сучасні цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, розуміти психолого-педагогічні закономірності освітнього процесу, навчання та виховання здобувачів освіти відповідно до державних стандартів
Уміти визначати, аналізувати та характеризувати педагогічні інновації, демонструвати вміння їх практичного застосування у професійній діяльності, дотриматись культури академічної доброчесності у власній діяльності та вміння формувати її в здобувачів освіти, забезпечувати безпечне та інклюзивне освітнє середовище
Вміти класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов освітнього процесу, до потреб формування в здобувачів освіти компетентностей, використовувати основні принципи, закони, методики та апарат історичних досліджень, здійснювати історичні дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати навчання про старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу, в центрі яких є людина та її діяльність
Знати характеризувати існуючі парадигми вітчизняної історії в контексті її вписування в світовий історіографічний процес, мати критичний підхід до аналізу поглядів українських та зарубіжних дослідників минулого та сучасного України і Світу, уміти робити власні узагальнення щодо теоретичного рівня сучасного наукового дискурсу, мати критичну оцінку достовірності, надійності інформаційних джерел, впливу інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, вміти аналізувати існуючі в сучасному інформаційному просторі стереотипи «української історії», «образу українців», прогнозувати можливі впливи на цей процес внутрішніх і зовнішніх чинників, наукової та медійної сфери в контексті сучасних глобалізаційних/інтеграційних/міграційних процесів у Світі та в Україні
Розуміти засади, чинники формування й розвитку громадянського суспільства, необхідності його сталого розвитку, виявляти загальне та особливе, аналізувати «уроки історії», порівнюючи український та європейський досвід подолання тоталітарних режимів, уміти розрізняти старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Методи навчання: метод проблемного викладання матеріалу, пояснювально-ілюстративний метод, пошуковий та дослідницький методи, інтерактивний метод, метод проектів та моделювання професійних ситуацій.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

залік;

стандартизовані тести;
командні проекти;
реферати, есе;
презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання.

Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті. Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за стобальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Якщо студент/-ка жодного разу не відповідав/-ла семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання.
- усна додаткова доповідь.
- доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної і монографічної літератури.
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – екзамену.

Модульний (проміжний) контроль проводиться два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять. Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи. Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Підсумковий (семестровий) контроль. Система навчання не передбачає обов'язкового семестрового заліку для всіх студентів. Протягом навчального семестру студенти складають два модульні контролі під час тижнів, вільних від аудиторних занять, їх знання оцінюються у 100-бальній шкалі. Студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестровий залік. Семестрові

екзамени можуть також складати студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на заліку здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
Т 1 - 10, Т 2 - 10, Т 3 - 5	Т 4 - 15, Т 5 - 10	50	100
25	25		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
Т 6 - 10, Т 7 - 10, Т 8 - 10, Т 9 – 10, Т 10 – 10	50	100
50		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	2	30	2	30
Реферат, есе	1	20	1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Методика оцінювання. Матеріал модуля(-ів), який здобувачі вищої освіти повинні засвоїти протягом семестру, виносяться на модульну контрольну роботу, що проводиться в кінці семестру.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання всіх завдань;
 - б) оцінка “добре” ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
 - в) оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
 - г) оцінка “незадовільно” ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.
- Неявка на модульну контрольну роботу – 0 (нуль) балів.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

“5” – 45-50 балів;

“4” – 40 балів;

“3” – 30 балів;

“2” – 20 балів.

Неявка на МКР – 0 (нуль) балів.

46-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу. 41-45 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу. 31-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки. 21-30 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. 11-20 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми. 0-10 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Три теоретичні питання. Виконання завдання потребує повної аналітичної та змістовної відповіді. Кожне питання оцінюється від 0 до 15–20-ти балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни «Старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу»

Сучасний шкільний підручник з історії: який є і яким мав би бути. Сучасні академічні дискурси з історії: дилема між «традиціоналістами», «модерністами» і «постмодерністами». Старі і нові образи в історії: це про Кого чи про Що?

Тема 2. Образ часу і простору в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу

Образ старого (давнього, архаїчного) і нового (модерного, сучасного). Образ суходолу і води. Образ Європи/Заходу і Сходу/Азії. Образ Півночі і Півдня.

Тема 3. Антропологічні образи статі і гендеру в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу

Образ себе та іншого. Образ чоловіка і жінки. Образ батьків і дітей. Образ своїх і чужих. Образ живих і покійників.

Тема 4. Загальнолюдські образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу

Образ ближнього і дальнього. Образ сакрального і профанного. Образ мучеників і гонителів. Образ гідних і скривджених. Образ видатних і невідомих. Образ добра і зла. Образ правдолюбів і підлесників.

Тема 5. Національні образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу

Образ патріота і ворога. Образ переможця і переможеного. Образ героя і зрадника. Образ жертви і ката.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Образи сусідів в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України

Образ Росії. Образ Білорусії та Литви. Образ Польщі. Образ Молдови та Румунії. Образ Угорщини та Словаччини.

Тема 7. Образи різних частин та країн Світу в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України

Образ Центральної Європи. Образ Західної Європи. Образ Німеччини. Образ Америки/Нового світу.

Тема 8. Старі і нові образи України в сучасних підручниках та дискурсах з історії сусідніх народів та народів Світу

Образ України в сучасних підручниках та дискурсах з історії Польщі. Образ України в сучасних підручниках та дискурсах з історії Молдови і Румунії. Образ України в сучасних підручниках та дискурсах з історії Угорщини і Словаччини. Образ України в

сучасних підручниках та дискурсах з історії Німеччини. Образ України в сучасних підручниках та дискурсах з історії Великої Британії, США і Канади.

Тема 9. Старі і нові образи різних історичних регіонів України в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії

Образ Київщини. Образ Чернігово-Сіверщини. Образ Волині. Образ Галичини. Образ Криму і Степу. Образ Поділля. Образ Запоріжжя. Образ Слобожанщини. Образ Наддніпрянщини. Образ Буковини. Образ Донбасу. Образ Закарпаття.

Тема 10. Найбільш дискусійні образи з історії України в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах

Образ Русі і кочівників Степу. Образ козацтва і Кримського ханату. Образ Богдана Хмельницького і Козацької держави. Образ Івана Мазепи і Петра І. Образ Тараса Шевченка і українського національного відродження. Образ Української революції 1917–1923 рр. та її героїв. Образ Голодомору, Геноциду, Голокосту. Образ Сталіна і Гітлера в українській історії. Образ Степана Бандери і українських націоналістів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни «Старі і нові образи в сучасних підручниках та дискурсах з історії»	15	2	-	-	-	9	20	1	-	-	-	14
Тема 2. Образ часу і простору в сучасних підручниках та дискурсах з історії	10	2	2	-	-	5	10	0,5	-	-	-	10
Тема 3. Антропологічні образи статі і гендеру в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії	10	2	2	-	-	5	10	0,5	-	-	-	10
Тема 4. Загальнолюдські образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії	10	2	3	-	-	10	10	1	-	-	-	10

Тема 5. Національні образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії	15	2	4	-	-	10	10	1	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	60	10	11			39	60	4	-			54
Змістовий модуль 2												
Тема 6. Образи сусідів та Світу в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України	10	2	2	-	-	8	10	1	1	-	-	10
Тема 7. Образ різних частин та країн Світу в сучасних шкільних підручниках та академ. дискурсах з історії України	10	2	2	-	-	8	10	0,5	-	-	-	10
Тема 8. Старі і нові образи України в сучасних підручниках та дискурсах з історії сусідніх народів та народів Світу	10	2	2	-	-	8	10	0,5	-	-	-	10
Тема 9. Старі і нові образи різних історичних регіонів України в сучасних шкіль. підручниках та академічних дискурсах з історії	15	2	2	-	-	8	10	1	2	-	-	10
Тема 10. Найбільш дискусійні образи з історії України в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах	15		3			7	20	1	2			14
Разом за змістовим модулем 2	60	10	11	-	-	39	60	4	4	-	-	54
Усього годин	120	20	22	-	-	78	120	8	4	-	-	108

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть год. ден. / заоч.	
1	Образ часу і простору в сучасних підручниках та дискурсах з історії	2	-
2	Антропологічні образи статі і гендеру в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії	2	-
3	Загальнолюдські образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії	3	-
4	Національні образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії	4	-
5	Образи сусідів та Світу в сучасних шкільних підручниках та академічних	2	-
6	Образ різних частин та країн Світу в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України	2	-
7	Старі і нові образи України в сучасних підручниках та дискурсах з історії сусідніх народів та народів Світу	2	-
8	Старі і нові образи різних історичних регіонів України в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії	2	2
9	Найбільш дискусійні образи з історії України в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах	3	2
Разом		22	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин ден./заоч.	
1	Образ Закарпаття в історії України, сусідів та Європи	78	108
	Разом	78	108

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – комплекс усіх необхідних засобів загально-дидактичного призначення, що складається з інформаційного фонду та технічної системи для її систематичного відновлення;

Обладнання – комп'ютери, ноутбуки, проектори, інтерактивне обладнання, принтери, сканери, копіювальні пристрої, веб-камери;

Програмне забезпечення – програми і програмні документи, необхідні для забезпечення цих програм, в. т. ч. програмне забезпечення дистанційного та електронного навчання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Ададуров Вадим. «Вписування» української історії в європейський контекст і його методологічні засади. Текст промови, виголошеної 22 січня 2013 року на випускних урочистостях студентів-магістрів історичної програми Гуманітарного факультету УКУ. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2013. – 40 с.
2. Бойко Олександр Історія України: Підручник. – Київ: «Академвидав», 1999.
3. Величенко Степан. Постколоніалізм, Європа та українська історія // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 237–248.
4. Величенко Степан. Суперечливі схеми національної історії: російські та українські інтерпретації власної минувшини // Схід-Захід: Історико- культурологічний збірник. – Випуск 5. – Харків: ФріМайнд, 2001. – С. 18–41.
5. Вілсон Ендрю. Українці: несподівана нація / Пер. з англ. Н. Гончаренкота О. Грищенка. – Київ: «К.І.С.», 2004. – 551 с.
6. Гаген Марк фон. Повертаючись до історій України // Критика. – 2007. – Рік XI. – Число 6 (116). – С. 11–15.
7. Гаген Марк фон. Росія → Радянський Союз → Евразія // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 184–211.
8. Гарвардське обговорення книжки Тимоті Снайдера «Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталіном» // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Країни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 187–212.
9. Гаухман Михайло. Некритична нормалізація: лаконічна характеристика історичної політики // Historians.in.ua. – 2017. – 1 квітня.
10. Горизонтов Леонід. Уявлювані історіографії // Критика, Рік X, 2006, Число 4 (102), с. 25–27.
11. Грицак Ярослав. 26-й процент, або Як подолати історію. – Київ: Фонд Порошенка, 2014. – 136 с.
12. Грицак Ярослав. Нариси історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття: Навч. посібн. – Київ: Генеза, 1996. – 360 с.
13. Грицак Ярослав. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022, 408 с.
14. Грицак Ярослав. Що таке модерна історія України? // Україна модерна. – Число 1. – Львів, 1996. – С. 5–8.
15. Грицак Ярослав. Як викладати історію України після 1991 року? // Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. Фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії. Збірник наукових статей / За ред. М. Телус, Ю. Шаповала. – Київ: Генеза, 2000. – С. 63–75.
16. Грицак Ярослав. Як стати добрим істориком // Zaxid.net. – 2010. – 15 січня.
17. Дейвіс Норман. Європа. Історія / Пер. з англ. Петро Таращук, Олександр Коваленко. – Київ: Основи, 2020. – 1464 с. + іл. [1496 с.].
18. Дюрант Вілл, Дюрант Аріель. Уроки історії. Огляд історії людства як продукту людського досвіду / Пер. з англ. Г. Пшеничної. – Харків: Віват, 2022. – 176 с.
19. Зашкільняк Леонід. Виклики сучасної історіографії: світовий та український контексти // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 7–14.
20. Зашкільняк Леонід. Історія «своя» й історія «чужа» // Критика, 2009, Число 9-10 (143-144), с. 24–27.

21. Зашкільняк Леонід. Сучасна світова історіографія. Посібник для студентів історичних спеціальностей університетів. Львів: ПАІС, 2007. 309 с. Ел. версія: [https://chtyvo.org.ua/authors/Zashkilniak Leonid/Suchasna_svitova_istoriografiia/](https://chtyvo.org.ua/authors/Zashkilniak_Leonid/Suchasna_svitova_istoriografiia/)
22. Історична освіта в полікультурному суспільстві: виклик та перспективи для України. Матеріали міжнародного круглого столу (Київ, 14 липня 2010 р.) / Упоряд.: О. В. Андрощук, О. О. Заплотинська. Київ: Інститут історії України НАН України, 2011. – 149 с.
23. Історична освіта і сучасність. Як викладати історію школярам і студентам. Збірник на пошану професора Адама Сухонського з нагоди сорокаріччя педагогічної та наукової діяльності та сімдесятиріччя з дня народження / За ред.: Барбари Кубіс; Пер. з польської: Надії Гончаренко, Тетяни Довжок, Олесі Лазоренко, Лариси Ніколаєнко; Наук. ред.: Олексій Сокирко. – Київ: «К.І.С.», 2007. – 427 с.
24. Історична освіта: європейський та український досвід. Викладання національної історії в школах Центральної та Східної Європи / Пер. з англ. Оксани Красівської, Наталки Саповської / Пед ред. Р. Маєр. – Київ: «К.І.С.», 2010. – 288 с.
25. Історія України / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій та ін. / Під ред. В. А. Смолія. – Київ: Альтернативи, 1997 – 416 с.
26. Історія України / Керівник авт. кол. Ю. Зайцев. Вид. 2-ге, зі змінами. – Львів: Світ, 1998. – 488 с.
27. Каппелер Андреас. Мала історія України / Пер. з нім. – Київ: "К.І.С.", 2007. – 264 с.
28. Касьянов Г. В. Сучасна історія України: проблеми, версії, міркування // Український історичний журнал, 2006, №4. С. 4–13.
29. Касьянов Г. В., Толочко О. П. Національні історії та сучасна історіографія: виклики й небезпеки при написанні нової історії України // Український історичний журнал. – 2012. – № 6. – С. 4–24.
30. Касьянов Георгій, Смолій Валерій, Толочко Олексій. Україна в російському історичному дискурсі: проблеми дослідження та інтерпретації. – Київ: Інститут історії України РАН України, 2011. – 128 с.
31. Касьянов Георгій, Смолій Валерій, Толочко Олексій. Україна в російському історичному дискурсі: проблеми дослідження та інтерпретації. – Київ: Інститут історії України РАН України, 2011. – 128 с.
32. Касьянов Георгій. Історична політика 1990-х – поч. ХХІ ст.: Україна та пострадянський простір // Україна модерна. – Чис. 21. – Київ, 2014. – С. 135–159.
33. Касьянов Георгій. Підручники з історії України у світлі критеріїв Міжнародної мережі дослідження підручників // Шкільна історія очима істориків-науковців. Матеріали Робочої наради з моніторингу шкільних підручників історії України / Упорядк. та ред. Наталі Яковенко. – Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2008. – С. 84–89.
34. Касьянов Георгій. Про стереотипи. «Західна Європа». «Східна Європа». Пострадянський простір. Частина 1. Про стереотипи. Західна Європа // Historians.in.ua. Ел. версія: – 2017. – 29 березня.
35. Касьянов Георгій. Про стереотипи. «Західна Європа». «Східна Європа». Пострадянський простір. Частина 2. «Східна Європа» // Historians.in.ua. Ел. версія: – 2017. – 2 квітня.
36. Касьянов Георгій. Про стереотипи. «Західна Європа». «Східна Європа». Пострадянський простір. Частина 3. Пострадянський простір // Historians.in.ua. Ел. версія: – 2017. – 3 квітня.
37. Касьянов Георгій. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії. – Київ: Наш час, 2008. – 432 с.
38. Козелек Райнгарт. Минуле майбутнє: Про семантику історичного часу / Пер. Володимира Шведа; за ред. Сергія Стельмаха. – Київ, 2005.

39. Козицький А. Геноцид та політика масового винищення цивільного населення у ХХ столітті (причини, особливості, наслідки). Навч. посібник. – Львів: Літопис, 2012. – 608 с.
40. Коннертон Пол. Як суспільства пам'ятають / Пер. з англ. С. Шліпченко. – Київ: Ніка-Центр, 2004. – 184 с.
41. Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти: Збірник документів і наукових праць / За ред. К. О. Боханова. – Бердянськ: БДПУ, ІІ АПН України, 2007. – 268 с.
42. Концепція та програми викладання історії України в школі (проекти): Матеріали IV та V Робочої наради з моніторингу шкільних підручників історії України «Концепція історичної освіти» / Упорядк. та ред.: Наталя Яковенко, Людмила Ведмідь; Систематизація перебігу дискусій над програмами: Людмила Ведмідь. – Київ: ВД «Стилос», 2009. – 126 с.
43. Концепція та програми викладання історії України в школі (проекти) / Упорядк. та ред. Наталі Яковенко, Людмила Ведмідь. Систематизація перебігу дискусій над програмами Людмили Ведмідь. – Київ: ВД «Стилос», 2009. – 87 с.
44. Кравченко Володимир. Поневолення історією: Радянська Україна в сучасній історіографії // Кравченко В. Україна, Імперія, Росія. Вибрані статті з модерної історії та історіографії. – Київ: Критика, 2011. – С. 455–528.
45. Кремень Василь, Табачник Дмитро, Ткаченко Василь. Україна: альтернативи поступу. Критика історичного досвіду. – Київ: Видавництво «ARC-UKRAINE», 1998. – 794 с.
46. Лукіан. Як писати історію / Пер. з давньогрець. і коментарі Уляна Головач, Олександр Маханець, Назар Різун. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2014. – 88 с.
47. Львів – Донецьк: соціальні ідентичності в сучасній Україні // Україна модерна. Спеціальний випуск / За ред. Ярослава Грицака, Андрія Портнова і Віктора Сусака. – Київ – Львів: Критика, 2007. – 360 с.
48. Магочій Павло Роберт. Ілюстрована історія України, Пер. з англ. Сергій Біленький. – Київ: Критика, 2012. – 447 с.: іл.
49. Магочій Павло Роберт. Історія України / Авторизов. пер. з англ. – Київ: Критика, 2007. – 639 с.
50. Магочій Павло Роберт. Історія України, Авторизований пер. з англ. Ернеста Гийдела, Софії Грачової; наук. ред. Ернест Гийдел, Андрій Порицький та Богдан Янишин. – Київ: Критика, 2007. – 640 с., 46 карт, 10 таблиць.
51. Магочій Павло Роберт. Про написання історії народів і держав // Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. – Випуск 3. – Частина 1. – Київ, 2008. – С. 58–76.
52. Магочій Павло Роберт. Територія істориків // Критика. – 2011. – Чис. 9-10 (167–168). – С. 30–32.
53. Магочій Павло Роберт. Україна: історія її земель та народів / Авторизов. пер. з англ. Ернест Гийдел, Софія Грачова, Надія Кушко, Олексій Сидорчук. – Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2012. – XXII + 794 с. + карти + таблиці.
54. Магочій Павло-Роберт. Галичина (історичні есе), Передм. В. В. Грабовецького. – Львів, 1994. – 322 с.
55. Менджецький Влодзімеж. Приречені на конфлікт пам'яті? Польська й українська історичні політики // Historians.in.ua. Ел. версія: – 2015. – 6 листопада.
56. Мілютіна Дарина. Складнощі дослідження України в контексті Євромайдану і російсько-української війни // Historians.in.ua. – 2017. – 26 квітня.
57. Мінк Жорж. Геополітика, примирення та ігри з минулим: на шляху до нової пояснювальної парадигми колективної пам'яті // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 63–77.

58. Мортімер Ієн. Століття змін. Яке століття бачило найбільше змін і чому це важливо для нас / Пер. з англ. Я. Машико. – Харків: Вид-во «Ранок»; Фабула, 2018. – 448 с.
59. Мотика Гжегож. Друга світова війна в польсько-українських історичних дискусіях. // Україна модерна. Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. Київ: Критика, 2009. С. 127–136.
60. Наймарк Норман М. Геноциди Сталіна / Пер. з англ. В. Старка. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 135 с.
61. Науковець, історик і громадський діяч: внесок Павла-Роберта Магочія в наше розуміння України та Центральної Європи: матеріали симпозіуму за участю Григорія Грабовича, Тараса Кузьо, Сергія Плохія, Олександра Мотиля, Домініка Ареля. – Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2012. – 84 с.
62. Науковий семінар: «Баланс трансформації: українська історіографія через 25 років після розпаду СРСР» // Historians.in.ua. – 2016. – 23 грудня.
63. Новак Анджей. Історик на полі битви за пам'ять // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 95–102.
64. Нові підходи до історіописання / За ред. Пітера Берка; пер. з англ. Тетяни та Андрія Портнових; наук. ред. Тарас Цимбал. – Київ: Ніка-Центр, 2013. – 368 с. Ел. версія: <https://www.twirpx.com/file/1348501/>
65. Образ Іншого в сусідніх історіях: міфи, стереотипи, наукові інтерпретації (Матеріали міжнародної наукової конференції, Київ, 15-16 грудня 2005 р.) / Упоряд. і наук. ред. Г. В. Касьянов. Київ: Інститут історії України НАН України, 2008, 264 с.
66. Плохій Сергій. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Романа Ключка. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 496 с.
67. Плохій Сергій. Між історією та нацією: Павло Роберт Магочій і переосмислення української історії // Критика. – Рік XV. – Число 9-10 (167-168). – Київ, 2011. – С. 27–30.
68. Пограниччя. Окраїни. Периферії // Україна модерна. – Число 18. – Київ: Критика, 2011. – 431 с.
69. Портнов Андрій. «Велика Вітчизняна війна» в політиках пам'яті Білорусі, Молдови та України: кілька порівняльних спостережень // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 206–218.
70. Портнов Андрій. «Підручникові війни: чи з тим ворогом?» // Критика-Коментарі. – 2002. – 10 липня.
71. Портнов Андрій. Terra histica. Образ Росії в українських шкільних підручниках з історії // Портнов Андрій. Історії для домашнього вжитку. Есеї про польсько-російсько-український трикутник пам'яті. – Київ: Критика, 2013. – С. 55–82.
72. Портнов Андрій. Геноцид та етнічні чистки: українські сюжети міжнародних дискусій. // Портнов Андрій. Де-модернізація історичної освіти в Україні: Тези до дискусії. // Historians.in.ua. – 2011. – 26 листопада.
73. Портнов Андрій. Історії для домашнього вжитку. Есеї про польсько-російсько-український трикутник пам'яті. – Київ: Критика, 2013. – 344 с.
74. Портнов Андрій. Концепції геноциду та етнічних чисток: західні наукові дискусії і місце в них українських сюжетів // Україна Модерна. – Число 13 (2). Війна переможців і переможених. – Київ: Критика, 2008. – С. 82–114.
75. Портнов Андрій. Між «Центральною Європою» та «Русским миром»: сучасна Україна у просторі міжнародних інтелектуальних дискусій. – Київ: НІСД, 2009. – 160 с.
76. Потульницький Володимир. Україна і всесвітня історія. Історіософія світової та української історії XVII–XX століть. – Київ: Либідь, 2002. – 480 с.
77. Пріцак Омелян. Що таке історія України? // Слово і час. – 1991. – № 1. – С. 53–60.

78. Пропозиції до концепції історичної освіти в Україні: Матеріали III Робочої наради з моніторингу шкільних підручників історії України (Київ, 18 жовтня 2008 року) / Зведення та упорядк. попозцій: Наталя Яковенко; Розшифровка стенограми і систематизація відгуків: Людмила Ведмідь / Український інститут національної пам'яті. – Київ, 2009. – 28 с.
79. Регіональні ідентичності в сучасній Україні та методи їх вивчення // Україна модерна. Спеціальний випуск. Львів–Донецьк: соціальні ідентичності в сучасній Україні. / За ред. Ярослава Грицака, Андрія Портнова і Віктора Сусака. Київ–Львів: Критика, 2007. С. 7–26.
80. Рибер Альфред. Сучасні підходи до вивчення всесвітньої історії // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 15–33.
81. Савченко Сергій. Чому в Україні важко бути істориком? // Historians.in.ua. – 2011. – 25 листопада.
82. Сиферт Марша. Візуалізація історії: задум і репрезентація в підручниках з історії // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 92–105.
83. Склокін Володимир. (Не) просто огляд, (не) просто коментар // Україна модерна. Стандарти науки і академічне середовище. – Число 12 (1). – Київ – Львів: Критика, 2007. – С. 305–404.
84. Склокін Володимир. Франклін Анкерсміт – теоретик ризикованої історіографії // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 257–272.
85. Смоляр Александр. Пам'ять і політика // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 78–94.
86. Снайдер Тімоті. Про тиранію. Двадцять уроків двадцятого століття / Пер. з англ. Олеся Камишикова. – Київ: Медуза, 2018. – 144 с. Ел. версія книжки: https://www.yakaboo.ua/timoti-snajder-pro-tiraniyu.html#media_popup_photos
87. Стандарти науки і академічне середовище // Україна модерна. – Число 12 (1). – Київ – Львів: Критика, 2007. – 360 с.
88. Субтельний Орест. Україна: історія, Видання третє, перероблене і доповнене / Пер. з англ. Ю. І. Шевчука; вст. ст. С. В. Кульчицького. – Київ: Либідь, 1993. – 720 с.: іл.
89. Судин Данило. Національні міфи в сучасній Україні // Україна модерна. – 2014. – 12 грудня.
90. Східна Європа в світовій історії і політиці 1914–2014 рр. (Марк фон Гаген, Ярослав Грицак, Андреас Каппелер, Франк Сисин) // Україна модерна. – 2014. – Чис. 21. – С. 11–22.
91. Тимошенко Леонід. Критичні нотатки про стан історичної освіти та науки в Україні // Historians.in.ua. Ел. версія: – 2012. – 30 січня.
92. Тойнбі Арнольд Дж. Дослідження історії. – Том 1. Скорочена версія томів I–VI Д. Ч. Сомервелла / Пер. з англ. Віктор Шовкун. – Київ: Основи, 1995. – 614 с.
93. Тойнбі Арнольд Дж. Дослідження історії. – Том 2. Скорочена версія томів VII–X Д. Ч. Сомервелла / Пер. з англ. Володимир Митрофанов, Петро Тарашук. – Київ: Основи, 1995. – 406 с.
94. Томпсон Ева. Історія Центральної Європи як постколоніальна нарація // Україна модерна. – Чис. 5 (16). – Київ: Критика, 2010. – С. 227–234.
95. Томсон Алістер. Чотири зміни парадигми в усній історії // Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. – Випуск 11-12. Усна історія в соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За ред. Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. – Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. – С. 7–24.
96. Траба Роберт. «Другий бік пам'яті». Історичні досвіди та їх пам'ятання в Центрально-Східній Європі // Україна модерна. – Чис. 4 (15): Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 53–62.

97. Удод Олександр. Актуальні проблеми сучасної історичної освіти: гармонія між наукою та історичною пам'яттю // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2011. – № 8. – С. 32–35.
98. Україна крізь віки, Том 1–15, Гол. ред.: В. А. Смолій. – Київ: Інститут історії України НАН України, 1998–1999.
99. Україна модерна. – Чис. 13 (2). Війна переможців і переможених. – Київ, 2008. – 392 с.
100. Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Переферії. – Київ: Критика, 2011. – 431 с.
101. Україна модерна. – Число 19. Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – 336 с.
102. Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – 350 с.
103. Україна модерна. – Число 5: Матеріали наукового семінару «Виклики сучасної історіографії: світовий та український контексти». – Львів, 2005.
104. Україна модерна. – Число 6 (17). Безмежне село... – Київ: Критика, 2010. – 352 с.
105. Україна модерна. Спеціальний випуск. Львів – Донецьк: соціальні ідентичності в сучасній Україні / За ред. Ярослава Грицака, Андрія Портнова і Віктора Сусака. – Київ – Львів: Критика, 2007. – 360 с.
106. Україна модерна. Стандарти науки і академічне середовище. – Число 12 (1). – Київ – Львів: Критика, 2007. – 415 с.
107. Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. Фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії. Збірник наукових статей; за ред.: Магдалени Телус і Юрія Шаповала. – Київ: Генеза, 2000. – 367 с.
108. Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми / Колект. монографія за ред. Леоніда Зашкільняка. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2004. – 406 с.
109. Усна історія в соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень. // Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. – Випуск 11-12 / За ред. Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. – Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. – 432 с.
110. Фенич Володимир. Вперед до минулого: Закарпаття в інтелектуальних дискурсах про Україну після 1991 року // Studium Carpatho-Ruthenorum 2015. Студії з карпаторусиністики. 7 / Зост. і одп. ред.: Кветослава Копорова. – Пряшів, 2015. – С. 70–101.
111. Фенич Володимир. Вправління з історією по-українськи, або якою не повинна бути історія та історіографія Закарпаття після 1991 року // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – Випуск 2 (33) / Редколегія: О. С. Мазурок (голова) та ін. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2014. – С. 138–156.
112. Фенич Володимир. Вчорашнє завтра: подолання негативної спадщини яacobинського мислення і практики в історичній освіті та науці України // Ювілейний збірник на честь професора Павла-Роберта Магочія = A Jubilee Collection: essays in Honor of Professor Paul Robert Magocsi: до 70-річчя від дня народження = on his 70th Birthday, Відп. ред. та упоряд.: Валерій Падяк, Патріція Крафчик = Editors and Compilers: Valerii Padiak, Patricia A. Krafcik. – Ужгород – Пряшів – Нью-Йорк = Uzhhorod – Prešov – New York: Видавництво В. Падяка = V. Padiak Publishers, 2015. – С. 203–234.
113. Фенич Володимир. Підкарпатське пограниччя: клопоти з історією землі і народів з багатьма іменами (ідентичностями) для національних історіографій // Ідентичності в умовах пограниччя: Матеріали Міжнародної наукової конференції

- (Ужгород, 27-28 січня 2021 р.) / За заг. ред.: Павла Леню. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2022. – С. 89–103.
114. Форум. Друга світова війна як виклик для української історіографії (за участі Тімоті Снайдера, Андрія Заярнюка, Гжегожа Мотики, Гелінади Грінченко, Карела Беркгофа, Анатолія Русначенка, Омера Бартова, Олександра Лисенка, Анджея Гіля, Александра Богуна, Івана Патриляка) // Україна Модерна. – Число 13 (2). Війна переможців і переможених. – Київ: Критика, 2008. – С. 13–60.
115. Форум. Науковець перед з'явою пам'яті (Ева Доманська, Бенедикт Гаузер, Богуміл Косс-Євсевіцький, Юлія Зерній, Ендрю Бергерсон, Йоханан Петровський-Штерн, Гаральд Біндер, Ольга Острійчк, Ур Унгюр, Тетяна Журченко, Віржиліу Бирладяну, Людмила Кожокарі, Ален Блюм) // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 9–51.
116. Форум. Як навчати історії? (Роберт Маєр, Влодзімеж Менджецький, Мар'ян Мудрий, Татяна Островская, Андрей Тіхоміров, Костянтин Баханов) // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 13–44.
117. Фукуяма Френсіс. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості, Пер. з англ. Тетяна Сахно. Київ: Наш Формат, 2020, 192 с.
118. Харарі Ювал Ной. 21 урок для 21 століття / Пер. з англ. Олександр Дам'янчук. Київ: BookChef, 2018. 416 с.
119. Харарі Ювал Ной. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього / Пер. з англ. Ярослава Лебединська. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 544 с.
120. Шаповал Юрій. Комуністичний тоталітаризм та його образ у сачсних підручниках в Україні // Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. Фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії. Збірник наукових статей, Відп. ред.: М. Телус, Ю. Шаповала. Київ: Генеза, 2000, с. 29–44.
121. Шаповал Юрій. Про книжку Нормана Наймарка, дослідження геноциду та інше. Норман М. Наймарк. Геноциди Сталіна / Пер. з англ. В. Старка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 135 с. // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 225–234.
122. Шевель Оксана. Чи є вихід? Війни пам'яті у пострадянській Україні в порівняльній перспективі // Україна модерна. Ел. версія: – 2017. – 13 квітня. <http://www.uamoderna.com>,
123. Шкандрій Мирослав. У пошуках минулого // Україна Модерна. – Число 13 (2). Війна переможців і переможених. – Київ: Критика, 2008. – С. 296–310.
124. Шкільна історія очима істориків-науковців. Матеріали Робочої наради з моніторингу шкільних підручників історії України / Упорядк. та ред. Наталі Яковенко. – Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2008. – 127 с.
125. Що таке модерна історія України? // Україна модерна. – Число 1. – Львів, 1996. – С. 5–8.
126. Як (не) писати підручники з історії // Україна Модерна. – Число 12. – Київ: Критика, 2012.
127. Яковенко Наталя. Академічний підручник: канон і новація // Критика. – 2007. – Рік XI. – Число 7-8 (117-118). – С. 10–13.
128. Яковенко Наталя. Вступ до історії. – Київ: Критика, 2007. – 376 с. Ел. версія: https://chtyvo.org.ua/authors/Yakovenko_Natalia/Vstup_do_istorii/
129. Яковенко Наталя. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Видання друге, перероблене та розширене. Київ: Критика, 2005, 584 с.: іл.
130. Яковенко Наталя. Нарис історії України від найдавніших часів до кінця XVIII століття: Навч. посібн. – Київ: Генеза, 1997. – 380 с.

131. Яковенко Наталя. Образ сусіда в наших підручниках з історії // Українська правда. Історична правда. Ел. версія: – 2010. – 15 грудня.
132. Яковенко Наталя. Одна Клію – дві історії // Критика. – 2002. – Число 12 (62).
133. A Laboratory of Transnational History. Ukraine and Recent Ukrainian Historiography / Edited by Georgiy Kasianov and Philipp Ther. – Budapest – New York: Central European University Press, 2009. – 319 p.
134. Hagen Mark von. Does Ukraine Have a History? // Slavic Review. – Vol. 54. – No 3, Autumn, 1995, p. 658–673.
135. Kappeler Andreas. Kleine Geschichte der Ucraina. – München: Verlag C. H. Beck, München, 1994.
136. Kasianov Georgiy. Rewriting or Rethinking? Contemporary Historiography and Nation-Building in Ukraine // Dilemmas of State-Led Nation Building in Ukraine / Eds.: Taras Kuzio, Paul D'Anieri. – Westport – Connecticut – London: Praeger, 2002. – P. 29–46.
137. Magocsi Paul Robert. A History of Ukraine. Toronto: University of Toronto Press – Seattle: University of Washington Press, 1996. – xxvi, 784 p., 42 maps, 19 tables.
138. Magocsi Paul Robert. A History of Ukraine: The Land and Its Peoples, Second, revised and expanded edition. Toronto – Buffalo – London: University of Toronto Press, 2010. – xxviii, 894 p., 46 maps, 23 tables.
139. Magocsi Paul Robert. Galicia: A Multicultured Land / Ed. Christopher Hann. – Toronto-Buffalo-London: University of Toronto Press, 2005. – 259 p., map., 5 illustrations.
140. Magocsi Paul Robert. Ukraine: An Illustrated History. Toronto – London: University of Toronto Press; Seattle: University of Washington Press, 2007. – x, 336 p., 46 maps, 16 tables, 310 illustrations.
141. Magocsi Paul Robert. Ukrainian University Chairs in Europa and America // Glanz und Elend der Peripherie: 120 Jahre Universität Czernowitz, Eds.: Ilona Slawinski and Joseph P. Strelka. – Bern, Berlin, Frankfurt a. M., New York, Paris, Vienna: Peter Lang / Österreichische Ost- und Südosteuropa-Institut, 1998. – S. 135–144.
142. Plochy Serhii. The Gates of Europe: a History of Ukraine. New York: Basic Books, A Member of the Perseus Books Group, 2015. – 432 p.
143. The Shoah in Ukraine: History, Testimony, Memorialization / Eds.: Rey Brendon and Vendi Lover. – Bloomington: Indiana University Press; United States Holocaust Museum, 2008. – 378 p.
144. Wilson Andrew. The Ukrainians: Unexpected Nation. – New Haven and London: Yale Nota Bene, Yale University Press, 2000.
145. Yekelchik Serhy. Ukraine. Birth of a Modern Nation. – Oxford University Press, 2007.

Допоміжна

1. «Незручний клас» у модернізаційних проєктах. // Україна модерна. – Число 6 (17). Безмежне село... – Київ: Критика, 2010. – С. 9–44.
2. «Поверх кордону»: концепція прикордоння як об'єкт дослідження // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 47–78.
3. Babyn Yar: History and Memory / Eds.: Vladyslav Hrynevych and Paul Robert Magocsi. – Kyiv: Dukh i Litera, 2016. – 328 p. and lxiv p., 144 illustrations.
4. Bartov Omer. Erased. Vanishing Traces of Jewish Galicia in Present-Day Ukraine. – Princeton: Princeton University Press, 2007.
5. Motyka Grzegorz. Od rzezi wołyńskiej do Akcji «Wisła»: Konflikt polsko-ukraiński 1943–1947. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2011. – 522 s.

6. Ададуров Вадим. Народження одного історичного міту: проблема «Наполеон і Україна» у висвітленні Ілька Борщака. // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 212–236.
7. Бабин Яр: Історія і пам'ять, За ред.: Владислава Гриневича та Павла-Роберта Магочія. Київ: Дух і Літера, 2016, 352 с.: іл.
8. Бонар Паскаль. Пам'ять про радянське минуле та європейські норми визнання розмаїття культур: суперечливі моделі етнічної класифікації у Латвії? // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 219–235.
9. Буряк Лариса. Жінка в українському історичному наративі: автори, ідеї, образи (друга половина XIX – перша половина XX ст.): Монографія. – Київ: Національна академія управління, 2010. – 368 с.
10. Ведров Олексій. Боротьба національних наративів та погляд із Заходу. Новітня історія та сучасність України в німецькомовній науковій періодиці 2009 року // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 384–394.
11. Ведров Олексій. Дві України? Регіональне розмаїття України та погляд із Заходу. Історія та сучасність України в німецькомовній науковій періодиці 2010 року // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 315–322.
12. Вушко Ірина. Золоті жнива: дебати довкола нової книжки Яна Томаша Гроса в Польщі // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 211–224.
13. Герасімов Ілля, Глебов Сергій, Каплуновскій Александр, Могільнер Маріна, Семьонов Александр. Навіщо Ab Imperio? // Україна модерна. Стандарти науки і академічне середовище. – Число 12 (1). – Київ – Львів: Критика, 2007. – С. 129–136.
14. Гийдел Ернест. Рец.: Нариси історії Закарпаття / Відп. ред. І. Гранчак. Ужгород: Закарпаття, 1995. Т. II: 1918-1945. 663 с. // Україна модерна. – Число 7. – Київ – Львів: Критика, 2002. – С. 226–231.
15. Гийдел Ернест. Рутенія über alles // Україна модерна. Стандарти науки і академічне середовище. – Число 12 (1). – Київ – Львів: Критика, 2007. – С. 191–217.
16. Гнатюк Оля. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність / Авторизований переклад з польської. – Київ: Критика, 2005. – 528 с.
17. Гошко Тетяна. Роздуми довкола одного сюжету (представлення в шкільних підручниках Люблінської унії) // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 121–146.
18. Грицак Ярослав. Історія двох міст: Львів і Донецьк у порівняльній перспективі // Україна модерна. Спеціальний випуск. Львів – Донецьк: соціальні ідентичності в сучасній Україні / За ред. Ярослава Грицака, Андрія Портнова і Віктора Сусака. – Київ – Львів: Критика, 2007. – С. 27–60.
19. Грицак Ярослав. Страсті за націоналізмом: стара історія на новий лад. Есеї. – Київ: Критика, 2011. – 350 с.
20. Гусеф Катрин. Повернення до польсько-українських «конфліктів пам'яті» з часів кінця війни: чорна скриня відповідальності «комунізму» // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 137–148.
21. Джадт Тоні, Тімоті Снайдер. Роздуми про двадцяте століття / Пер. з англ. Павло Грицак. – Київ: Човен, 2019. – 384 с. Ел. версія: https://www.yakaboo.ua/rozdumi-pro-dvadcjate-stolitja.html#media_popup_photos
22. Джадт Тоні. Коли змінюються факти. Есеї 1995–2010 / Пер. з англ. Софія Андрухович. – Львів: Човен, 2021. – 448 с.

23. Дженовезі П'єрджованні. Підступна привабливість досконалого підручника з історії: італійський випадок // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 104–120.
24. Єврейська спадщина в Україні та репрезентація Голокосту: обговорення книжки Омера Бартова «Забуті» // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 273–325.
25. Жоньца Ян. Значення малої вітчизни для утвердження регіональної ідентичності // Історична освіта і сучасність. Як викладати історію школярам і студентам. Збірник на пошану професора Адама Сухонського з нагоди сорокаріччя педагогічної та наукової діяльності та семидесятиріччя з дня народження / За ред.: Барбари Кубіс; Пер. з польської: Надії Гончаренко, Тетяни Довжок, Олесі Лазоренко, Лариси Ніколаєнко; Наук. ред.: Олексій Сокирко. Київ: Видавництво «К.І.С.», 2007, с. 229–241.
26. Журченко Тетяна. «Чужа війна» чи «спільна Перемога»? Націоналізація пам'яті про Другу світову війну на україно-російському прикордонні // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 100–126.
27. Зайцев Олександр. Інтерпретація фашизму в сучасній англо-американській історіографії // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 173–183.
28. Зарицький Томаш. Парадигма прикордоння та центр-периферійні підходи // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 79–99.
29. Зашкільняк Леонід. Від «різні» до порозуміння чи навпаки? Grzegorz Motyka. Od rzezi wołyńskiej do Akcji «Wisła»: Konflikt polsko-ukraiński 1943–1947. Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2011. 522 s. // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 246–257.
30. Заярнюк Андрій. Про те, як соціальна історія ставала культурною // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 249–269.
31. Зваан Тон. Геноцид. Вступ до проблеми // Україна Модерна. – Число 13 (2). Війна переможців і переможених. – Київ: Критика, 2008. – С. 61–81.
32. Історична наука на порозі XXI століття: підсумки та перспективи. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (м. Харків, 15–17 листопада 1995 р.) / За ред. В. Г. Сарбея. – Харків: Інститут історії України НАН України / Харківський державний університет, 1995. – 354 с.
33. Їлге Вілфрід. Національна історія на прикладі зображення доби Київської Русі в українських підручниках з історії // Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. Фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії. Збірник наукових статей / Відп. ред.: М. Телус, Ю. Шаповала. – Київ: Генеза, 2000. – с. 76–107.
34. Карлсон Кіт Тор. Коли говорять інакше Інші, або сенс пам'яті та марнота приміток історика // Україна модерна. – Число 11. – Київ – Львів: Критика, 2007. – С. 48–58.
35. Кеннеді Майкл. Історична спадщина та громадянське суспільство: альтернативні нації в Східній Європі // Україна модерна. – Число 1. – Львів, 1996. – С. 114–131.
36. Кісь Оксана. Рец.: Буряк Лариса. Жінка в українському історичному наративі: автори, ідеї, образи (друга половина XIX – перша половина XX ст.): Монографія. – Київ: Національна академія управління, 2010. – 368 с. // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 264–272.
37. Коваль Надія. Україна у французькому академічному дискурсі (на матеріалах видань 2009–2010 років) // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 395–410.

38. Коваль Надія. Шкільний підручник історії на Балканах: від педагогічної новації до політичної реальності // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – К.: Критика, 2012. – С. 45–62.
39. Косман Марцелій. Між політикою та історією. Про історіографічні образи Польщі періоду до поділів // Історична освіта і сучасність. Як викладати історію школярам і студентам. Збірник на пошану професора Адама Сухонського з нагоди сорокаріччя педагогічної та наукової діяльності та семидесятиріччя з дня народження / За ред.: Барбари Кубіс; пер. з польської: Надії Гончаренко, Тетяни Довжок, Олеси Лазоренко, Лариси Ніколаєнко; наук. ред.: Олексій Сокирко. – Київ: Видавництво «К.І.С.», 2007. – С. 11–21.
40. Котенко Антон. Огляд англomовної періодики 2009 року // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 365–383.
41. Куромія Гіроакі. Голод 1932–1933 років в Україні та євразійська політика // Україна модерна. – Число 6 (17). Безмежне село... – Київ: Критика, 2010. – С. 113–130.
42. Левіцька Марія, Фоланд Адам. Територіальна ідентичність у Польщі та Україні: регіональні відмінності // Україна модерна. Спеціальний випуск. Львів – Донецьк: соціальні ідентичності в сучасній Україні / За ред. Ярослава Грицака, Андрія Портнова і Віктора Сусака. – Київ – Львів: Критика, 2007. – С. 271–298.
43. Надтока Олександр. Прості італійські правди, або Як (не) змінився шкільний підручник з історії в Італії. Genovesi Piergiovanni. Il manuale di storia in Inalia. Dal fascismo alta Repubblica. – Franco Angeli, 2009. – 159 p. (Temi di storia).
44. Обговорення книжки Ларі Вулфа «Ідея Галичини: історія та фантазії в політичній культурі Габсбургів» // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 149–176.
45. Онофрійчук Тетяна. Україна в російських виданнях 2009 року // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 411–416.
46. Попович Ольга. Новітня історія України в польській історичній періодиці 2009 року. //Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 417–424.
47. Попович Ольга. Новітня історія України в польській історичній періодиці за 2010 рік // Україна Модерна. – Число 12: Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 323–327.
48. Примович Анастасія. Рец.: The Schoah in Ukraine: History, Testimony, Memorialization / Eds.: Rey Brendon and Vendi Lover. – Blomington: Indiana University Press; United States Holocaust Museum, 2008. – 378 p. // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 317–327.
49. Розенберг Даніела. Непевні шляхи національного примирення. Політичне побутування франкістського минулого // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 103–116.
50. Розенталь Габріель. Цілюща для розповідання історій: до питання про умови розповідання історій у контексті дослідження та терапії // Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. – Випуск 11-12. Усна історія в соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За ред. Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. – Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. – С. 42–58.
51. Сирота Роман. Дві спроби запровадження україністики в міжвоєнній Великій Британії // Україна модерна. – Число 7. – Київ – Львів: Критика, 2002. – С. 185–211.
52. Стемплік Анджей. Україна, Литва і Білорусь в «Історичних зошитах» // Історична освіта і сучасність. Як викладати історію школярам і студентам. Збірник на пошану професора Адама Сухонського з нагоди сорокаріччя педагогічної та наукової діяльності та семидесятиріччя з дня народження / За ред.: Барбари Кубіс; Пер. з

- польської: Надії Гончаренко, Тетяни Довжок, Олесі Лазоренко, Лариси Ніколаєнко; Наук. ред.: Олексій Сокирко. Київ: Видавництво «К.І.С.», 2007, с. 89–106.
53. Стора Бенжамен. Між Францією та Алжиром: як знайти вихід з війни пам'ятей // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 117–126.
54. Стриєк Томаш. «Історіософія» та «емпірія», або про інтелектуальні парадокси історика ідей. В. Потульницький. Україна і всесвітня історія. Історіософія світової та української історії XVII–XX століть. – Київ: Либідь, 2002. – 480 с. // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 354–364.
55. Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. – Випуск 11-12. Усна історія в соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За ред. Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. – Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. – 432 с.
56. Тернер Фредерик Джексон. Значення фронтиру для американської історії // Україна модерна. – Число 18. Пограниччя. Окраїни. Периферії. – Київ: Критика, 2011. – С. 11–46.
57. Тимошенко Леонід. Критичні нотатки про стан історичної освіти та науки в Україні // Historians.in.ua. – 2012. – 30 січня.
58. Фенич Володимир. Чому в шкільних підручниках історія Закарпаття перекручена // <http://prozak.info/Istoriya/CHomu-v-shkil-nih-pidruchnikah-istoriya-perekruchena> 23 травня 2015 р.
59. Фенич Володимир. Чому Закарпаття – «країна ведмедів» у підручниках // <http://prozak.info/Istoriya/CHomu-Zakarpattya-krayina-vedmediv-u-pidruchnikah> 09 червня 2015 р.
60. Фенич Володимир. Чому Закарпаття не прагнуло возз'єднуватися з УРСР у 1945 році // <http://prozak.info/Istoriya/CHomu-Zakarpattya-ne-pragnulo-vozz-ednuvatisya-z-URSR-u-1945-roci> 05 червня 2015 р.
61. Фенич Володимир. Чому про «національне відродження» Закарпаття не знають школярі // <http://prozak.info/Istoriya/CHomu-pro-vidrozhennya-Zakarpattya-ne-znayut-shkoliyari> 29 травня 2015 р.
62. Фенич Володимир. Яким є Закарпаття XX століття у підручниках з історії // <http://prozak.info/Istoriya/YAkim-e-Zakarpattya-XX-stolittya-u-pidruchnikah-z-istoriyi> 02 червня 2015 р.
63. Химка Іван-Павло. Воєнні злочини: біла пляма у колективній пам'яті північноамериканської української діаспори // Україна модерна. – Число 10. – Київ – Львів: Критика, 2006. – С. 95–106.
64. Центковський Єжи. «Східні студії» (Ostforschung) і шкільна історично-політична освіта у Федеративній Республіці Німеччини в 1949–1990 роках // Історична освіта і сучасність. Як викладати історію школярам і студентам. Збірник на пошану професора Адама Сухонського з нагоди сорокаріччя педагогічної та наукової діяльності та семидесятиріччя з дня народження / За ред.: Барбари Кубіс; Пер. з польської: Надії Гончаренко, Тетяни Довжок, Олесі Лазоренко, Лариси Ніколаєнко; Наук. ред.: Олексій Сокирко. Київ: Видавництво «К.І.С.», 2007, с. 217–222.
65. Чума Богдан. Іспанська «війна за історію»: політика, історіографія та шкільна освіта // Україна модерна. – Число 19. Як (не) писати підручники з історії. – Київ: Критика, 2012. – С. 63–88.
66. Шанін Теодор. Селянство: окреслення соціологічного поняття // Україна модерна. – Число 6 (17). Безмежне село... – Київ: Критика, 2010. – С. 171–182.

67. Шацька Барбара. Зміни ставлення до минулого в Польщі після 1989 року // Україна модерна. – Число 4 (15). Пам'ять як поле змагань. – Київ: Критика, 2009. – С. 175–185.
68. Яковенко Наталя. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Видання друге, перероблене та розширене. – Київ: Критика, 2005. – 584 с.: іл.
69. Яновський Мацей. ХІХ століття у дзеркалі польської історіографії (1980–2002) // Україна модерна. – Число 9. – Київ – Львів: Критика, 2005. – С. 77–91.

Вибрані періодичні видання

Historians.in.ua (Київ)

Ruthenica (Київ)

Ейдос: Альманах теорії та історії історичної науки (Київ)

Історіографічні дослідження в Україні (Київ)

Історія в школах України (Київ)

Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання (Київ)

Ї: незалежний культурологічний часопис (Львів)

Критика (Київ)

Соціум. Альманах соціальної історії (Київ)

Схід-Захід. Історико-культурологічний збірник (Харків)

Україна модерна (Київ-Львів)

Український гуманітарний огляд (Київ)

Інтернет-видання

Інститут історії України НАН (можна скачати: монографії; журнали: «Український історичний журнал», «Соціум. Альманах соціальної історії», «Ruthenica», «Історіографічні дослідження в Україні», «Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики»; є посилання на джерела та багато чого іншого) – <http://www.history.org.ua>

Міжнародний інтелектуальний часопис «Україна модерна» (на сайті вміщено всі номери «УМ», огляд нових книг та цікаві статті) – <http://www.uamoderna.com/>

Український гуманітарний огляд (сайт кафедри історії Києво-Могилянської академії. Зміст випусків – <http://history.ukma.kiev.ua/journals/uho>

Незалежний культурологічний часопис Ї (на сайті є багато джерел для дослідження сучасного стану суспільно-політичної та філософсько-культурної ситуації в українському соціумі, електронні версії часопису) – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/>

«Схід-Захід: історико-культурологічний збірник» (добротне наукове періодичне видання) – http://keui.wordpress.com/shid_zahid/

Часопис та видавництво Критика (для вдумливого та інтелектуального читання) – <http://krytyka.com/>

<http://historians.in.ua/> – читати всім історикам обов'язково! Сучасні тенденції розвитку історичних досліджень, нові видання, монографії, рецензії, дискусії видатних вчених-істориків (і не тільки).

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами.
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами.
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами.
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами.
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами.
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами.
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)